

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

IX. Verba bona & leuia vnioni & charitati mutuæ seruandæ permultum conferunt, quæ vero talia non sunt, eidem destruendæ seruiunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

mali, quod tam vnquam alteri fecisti, angat scrupulus & conscientia. Quam vero id malum sit, quantaque inde incommoda sequatur, facile intelligere possumus: nam dum quis iuxta regulæ præscriptum alterius crimen aut imperfectionē ad superiorem defert. *vt ei ipse pro paterna in suis curæ ac prouidentia conuenienti remedio possit occurrere*, ita id fiat necesse est vt nesciat alter à quonam ea res delata sit. Ipse etiam superior id omnimodis celare studet; quin etiam debet, vt propria ei regula iniunctum est, ne forte hoc alicuius inter fratres amaritudinis & alienationis animi sit occasio. Si vero etiam tum, cum legitime, & ex regulæ constituto, & ex caritate, & boni maioris studio id fit, sic nobis timendū sit, & tam circumspecte procedendum; quanto magis incommoda hæc timenda sunt, dum quis cum qui erratum alienum aperuit, nec legitime, nec iuxta regulam, neu caritatis zelo motus, sed temere, indiscrete, inepte, infulse, quin etiā interdum aliqua inuidia & æmulatione concitatus, vel ob alios respectus parum bonos, vel quos alius saltē putet aut cogitet esse tales, reuelando aperit! Matrem suam Monicam hoc nomine inprimis celebrat Augustinus, quod, cum sæpe hinc & inde multas de aliis querelas & verba cū amaritudine & stomacho prolata audiret, nunquam tamen ex vno auditorū alteri referret: sed prout poterat, eos placare, consolari, & inuicem conciliare pro viribus contenderet. Hoc & nos omnes facere oportet, semper Angeli pacis esse studentes.

CAPVT IX.

Verba bona & lenia vnioni & charitati mutue seruanda permultum conferunt; quæ vero talia non sunt eidem destruenda seruiunt.

VNioni ac dilectioni fraternæ conferuandæ & adugendæ ante omnia plurimum cūducent suauiæ & blanda verba.

Vnde Ecclesiasticus, *Verbum dulce bene & cum charitate & amore prolatū, multiplicat amicos, & mitigat & maluefacit inimicos: è contra sermo durus, asper, & infulsus suscitatur furorē, & dissensionis est seminariū.* Quod enim homines simus, huiusmodi verba parū equo animo excipimus; &, quod quis iis offendatur & lædatur, hinc est quod non eo, quo ante animo & oculo fratrem intueatur, & omnia quæ eius sunt ei displiceant, & fortasse etiā parum amice ac beneuole de iis loquatur. Vnde per magni refert, verba nostra semper aliquo gratiæ ac lenitatis sale condiri, adeo vritā amorem & charitatem omnibus audientibus in generet, iuxta illud Sapientis dictum, *Sapientis in verbis seipsum amabilem facit.* Quod ad primum attinet, aliquid hic, velut ceterorum omnium dicendorum fundamentum præmonendū est, neminē scilicet sibi mer ipsi imponere debere, sic dicendo, *Fratres mei virtute præstātes sunt; proinde si quid in eos dicatur asperius, arrogantius, & contumeliosius, non scandalizabuntur nec offendentur, atq; adeo parum aut nihil curarunt sunt.* Verum nō loquimur hic de eo quid fratres tui sint, aut esse debeant, sed quid tu esse debeas, & quomodo te cū illis geras. Quocirca bene Bernardus: *Si dixeris, inquit, tam leui re frater meus nō offendetur; respondeo, Quanto leuior est, tanto à te leuius potuit non comitti.* Quin imo, addit Chrysostomus, hoc culpā tuā magis adaugeri & aggrauari cum in tam parua re te vincere nequiueris: non quia frater tuus bonus est, ideo malum esse te oportet. *An oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum?* Dico igitur magni quidem omnes faciendos esse, nec tam eos fragiles esse cogitandum, vt frivolis quibusdam nugis ad indignationem commouendi sint; tam tamen in eorum conuersatione circūspecte & caute nos geramus oportere, quasi si essent vitrei, & omnium mortalium fragilissimi, nullam eis à parte nostra indignandis, ac amaritudinis concipiendæ, esto etiam sint infirmissimi & imperfectissimi, occasionem dando. Primo quidē nostri causa: nam

Reg. 9. Summar. Constit. & 20. Commun.

Reg. 123. Provincial.

nam quod alter magna sic virtute aut perfectus, non propterea culpa nostra aut auferatur, aut ab ea excusamur. Deinde fratrum causa; neque enim omnes, neque ij semper ita dispositi sunt ac præparati, vt quæ in ipsos committuntur, culpas & offensiones non sentiant.

Qualia autem sint verba, quibus fratres lædi offendique possint, haud est intellectu difficile. Quisq; enim ex seipso discere potest quænam sint verba, & ea proferendi modus, quibus frater suus offendi & ad indignationem commoueri queat. Atque hanc nobis regulam Spiritus sanctus per os Sapientis assignat, quomodo cum fratribus nostris nos geremus. *Intellege*, inquit, *quæ sunt proximi tui ex teipso*. Videat inquam quisq; num indignaretur & doleret, si quis se frigide, parum fraternaliter, & aride alloqueretur, si quis insulse responderet, si quis præfracte, auctere, & per modum imperantis sibi quid iniungeret; & caueat ipse ne eo fratrem suum modo alloquatur. Nam & alius non minus homo est atque ipse, ac non minus commoueri possit quam ipse. Ipsa quoq; humilitas optima quædam est ad debite & prout oportet loqui affuscendum ratio. Si enim quis esset humilis, & omnium se minimū crederet, alia opus nō esset præcepta præscribere: hoc vnum quippe eum docebit, quomodo se geret. Humilis namque nullum insolens aut incompositum verbum proferet, nec quod fratrem offendat, sed magno omnes respectu & æstimatione alloquetur. Certum est, nunquam aliquē superiori suo sic dicturum; *Non intelligit Reuerentia vestra id quod dico*, quod illi alloquatur vt subditus, eumque reueretur. Quod ergo taliter quis aut similiter fratrem alloquatur, ideo est, quod se illō inferiorem non credat, atque ideo eum cum respectu non alloquitur. Simus ergo humiles, & omnium nos minimos credamus, sicut nobis suadet Apostolus; & humilitas hæc nobis verba dictabit, quæ oportet loqui, nec non modum quo illa proferenda sunt. Verum præter regulas & remedia hæc generalia, iam aliquos

in particulari verborum charitati contrariorum modos adferemus, vt ita ab iis abstinere discamus.

CAPVT X.

Cauenda esse verba mordacia & scommatica, quæ fratrem nostrum offendere, aut ad indignationem prouocare queant.

ANte omnia cauendū quam maxime, & sales amariore in proximū proloquamur. Quædam quippe sunt verbula, quæ alios mordere, pungere, ac consequenter ad amaritudinem prouocare solent: quia per illa clanculo & recte eorum aut indoles, aut intellectus, aut ingenium non vique adeo perfecta carpuntur, aut denique aliquis alius naturalis aut moralis defectus notatur. Huiusmodi verba imprimis noxia sunt, charitati que fraternæ quam maxime aduersantur. Quæ dum etiam per modum ioci & facetiarum proferuntur, tum deteriora sunt & plus nocent; & eo magis, quo maiori elegantiæ & vrbantate oggeruntur; quod ita profundius audientium animis insideant, & facilius eorum memoria recurat. Pessimum vero est, quod illa proferens interdum iis dictis quasi re bene gesta cōquiescat, scitum & elegantem quendam leporem se protulisse, & insigne subtilitatis suæ specimen exeruisse ratus. Sed in hoc erat grauissime; quia adeo non ingenij sui aciem sic ostendit, vt potius stuporem illius, atque eo etiam peiorem voluntatem patefaciat; cum quod à Deo ingenij accepit ad illi obsequendum, id mordacibus quibusdam salibus, qui fratres suos contristēt, & scandalizent, & pacem charitatemque perturbent impendat procedendis.

Quando homo, inquit Albertus Magnus, fatentem anhelitum habet, euidēs id indicium est, hepar aut stomachum eius introsum vitiatum esse; ita dum quis

Q 3 verba

Tract. de virtut. c. 2. de humil.